

DEVE DONANIMI AKSESUARLARI ve EĞİTİMİ

3

Gizem HATİPOĞLU

Giriş

Deve, Türk kültüründe tarihler boyu yer edinmiş bir hayvandır. Gerek ulaşımda gerek gösteriş göstergesi gerek güreşlerin göz bebeği olan deve, günümüze kadar Türk kültürü için önemini ve yerini korumuştur. Devencilğin hayat biçimi olduğu kesimler deve ile ilgili gelenekleri ve kültürü günümüze kadar taşımıştır. Bunun içerisinde deve güreşleri ve deve donanımı da karşımıza kültürel bir olgu olarak çıkmaktadır. Önceleri Yörük halkın yaşam biçimi içerisinde aktif rol alan develer günümüzde güreşler ile karşımıza çıkmaktadır.

Deve donanımları da devencilik kültürünün ve güreşlerin düzenlendiği bölgelerde karşımıza çıkmaya devam etmektedir. Dolayısıyla deve donanımında kullanılan aksesuarlar el emeği olarak göz önüne çıkarılan ürünlerdir. Develerin donanımı ile ilgili meslekleri sadece devencilik kültürü ile yetişmiş kişilerin değil, Türk kültürünün bir parçası olarak herkesin sahip çıkması gerekmektedir. Deve donanımı da Türk kültürünün bir parçasıdır ve kültürümüze sahip çıkarak sürekliliğinin sağlanması gerekmektedir. Ne yazık ki deve kültürü ve donanımı ile ilgili olan el sanatları için eğitim kurumları bulunmamaktadır. Deve kültürüne sahip olan aileler bilgilerini bir sonraki nesile aktararak sürekliliğini sağlamaktadır.

KAYNAKLAR

- Acalođlu, A. (2019). Türk Devenciliđinin Kökenleri Ve Kültürel Boyutları I: Arkaık Sanat Ve Mitoloji. In II. Uluslararası Devencilik Kültürü ve Deve Güreşleri Sempozyumu, 17–26. İzmir: Selçuk Belediyesi Selçuk Efes Kent Belleği Yayınları.
- Artun, E. (2008). ukurova Yörüklerinin Gelenek ve Greneklere Bunlardaki Eski Kültür İzlere. In Halk Kültürü Araştırmaları, 45–77. Adana.
- Avcı, E., zođul, G., & Yıldız, İ. (2016). Selçuk Efes Deve Greřlerinin Festival Turizmi Kapsamında Değerlendirilmesi. In D. Ertürk & . Gökdemir (Eds.), I. Uluslararası Devencilik Kültürü Ve Deve Güreşleri Sempozyumu 17-19 Kasım 2016 Selçuk, İzmir I. Cilt Sosyal Bilimler, 220–240. İzmir: Selçuk Efes Kent Belleği Yayınları.
- Begiç, H. N., Berber, ř. G., & Akpınarlı, H. F. (2019). Dokümalarda Yeni rn Arayışları zerine Bir Deđerlendirme. In D. Ertürk & . Gökdemir (Eds.), II. Uluslararası Selçuk-Efes Devencilik Kültürü ve Deve Güreşleri Sempozyumu 17-19 Kasım 2016 Selçuk, İzmir I. Cilt Sosyal Bilimler, 193–206. İzmir: Selçuk Efes Kent Belleği Yayınları.
- Çalışkan, V. (2010). Kültürel Bir Mirasın Coğrafyası: Türkiyede Deve Güreşleri. In Selçuk Belediyesi Yayınları (3). İzmir.
- ulha, O. (2008). Kültür Turizmi Kapsamında Destekleyici Turistik rn Olarak Deve Greři Festivalleri zerine Bir Alan alışması. Journal of Yařar University, 3(12), 1827–1852.
- Dođaner, A. (2018). ukurova Bölgesi Halk Kültüründe Deve. Y. Yeřil & S. Yıldırım (Eds.), II. Uluslararası Türk Dünyası Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Kongresi 7-8 Aralık 2018 III. Cilt, Tkoloji-Filoloj, 586-604. Ankara: Türk Eğitim-Sen Genel Merkezi Yayınları.
- Demir, G., & Kocaman, H. (2018). Geleneksel ve Modernlik Arasında “Havutuluk”. In II. Uluslararası Selçuk-Efes Devencilik Kültürü ve Deve Güreşleri Sempozyumu Sosyal Bilimler, Cilt-Volume: 1. Selçuk Belediyesi Selçuk Efes Kent Belleği Yayınları.
- Eren, N. (1979). Deve Donanımı ve Deve ile İlgili Bilgiler. TFA 18.
- Ertürk, D., & Demir, G. (2016). Bir Enformel Kimlik Aracı Olarak Tür-

- kiyede Deve Güreşleri. In D. Ertürk & Ö. Gökdemir (Eds.), I.Uluslararası Devencilik Kültürü Ve Deve Güreşleri Sempozyumu 17-19 Kasım 2016 Selçuk, İzmir I.Cilt Sosyal Bilimler, 156–183. İzmir: Selçuk Efes Kent Belleği Yayınları.
- Ertürk, D., & Şanlı, S. (2018). Gelenekten Moderne Anadolu'da Devencilik. *Journal of Turkish Studies*, 13(26), 613–635. <https://doi.org/10.7827/turkishstudies.14379>
- Güksöken, S. (2010). *Ayrın Develeri*. İstanbul: Ege Yayınları.
- Gülmez, N. (2016). Salihli Yöresi Deve Güreşleri. In D. Ertürk & Ö. Gökdemir (Eds.), I.Uluslararası Devencilik Kültürü Ve Deve Güreşleri Sempozyumu 17-19 Kasım 2016 Selçuk, İzmir I.Cilt Sosyal Bilimler, 298–336. İzmir: Selçuk Efes Kent Belleği Yayınları.
- Kılıçkiran, N. M. (1987). Egede Kış Turizminin Kurtarıcısı: Deve Güreşleri. In III. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri (125–146). Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma Dairesi Yayınları, No: 85, Başbakanlık Basım Evi.
- Koyuncu Okca, A. (2014). Geleneksel Deve Güreşleri ve Deve Donanımları. In E. Naskali Demir & E. Gürsoy (Eds.), *Deve Kitabı*, 43–67. İstanbul: Kitabevi Yayıncılık.
- Koyuncu Okca, A., & Ertürk, D. (2018). Deve Güreşlerine Bağlı Olarak Sürdürülen Geleneksel Meslekler. II. Uluslararası Selçuk-Efes Devencilik Kültürü ve Deve Güreşleri Sempozyumu Sosyal Bilimler, Cilt-Volume: 1., İzmir: Selçuk Belediyesi Selçuk Efes Kent Belleği Yayınları.
- Koyuncu Okca, A., & Genç, M. (2017). Yörük Göçlerinde Deve. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 2(58), 225–236. <https://doi.org/http://dx.doi.org/10.9761/JASSS3495>
- Şanlı, S. (2018). Devencilik Kültüründe Havut, Havutçuluk ve Havut Ustaları. In D. Ertürk & S. Şanlı (Eds.), *Yörük ve Kültürü ve Zanaatları*. Konya: Çizgi Kitapevi.
- Şanlı, S. (2019). Devencilik Kültürü ve Deve Güreşleri Üzerine Antropolojik Bir Analiz. *Artuklu İnsan ve Toplum Bilim Dergisi*, 4(1), 34–42.
- TDK (2019) Havut'un kelime anlamı. Erişim Tarihi: 19.11.2019 <https://sozluk.gov.tr/>
- Uygur, H. K. (2016). Necati Cumalı'nın Yenilmeyen Hikâyesinin Geleneksel Deve Güreşleri Açısından Değerlendirilmesi. In D. Ertürk & Ö. Gökdemir (Eds.), I.Uluslararası Devencilik Kültürü Ve Deve Güreşleri Sempozyumu 17-19 Kasım 2016 Selçuk, İzmir I.Cilt Sosyal Bilimler (pp. 410-432). İzmir: Selçuk Efes Kent Belleği Yayınları.
- Uygur, H. K., & Koyuncu Okca, A. (2019). Devencilik Kültüründe Havut

Hayrının Ritüelistik Uygulamaları. Mukaddime, 10(1), 213–231.
<https://doi.org/110.19059/mukaddime.535262>

Yazıcıoğlu, Y. Z. T. (1997). Türkiye’de El Sanatları Geleneği ve Çağdaş Sanatlar İçindeki Yeri. In Sempozyum Bildirileri. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı.

Yüceer Arslan, H. (2014). Kolan Dokumanın Giysi Tasarımında Kullanılması. Motif Akademi Halkbilimi Dergisi, 1, 123–139.